

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 24 juni 2021
(OR. en)

10141/21

ECOFIN 633
SOC 415
BUDGET 13
STATIS 28

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	8743/21
Ärende:	Rådets slutsatser om utmaningar för den finanspolitiska hållbarheten till följd av en åldrande befolkning

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om de offentliga finansernas hållbarhet mot bakgrund av en åldrande befolkning, som antogs av rådet vid dess 3803:e möte den 18 juni 2021.

RÅDETS SLUTSATSER OM UTMANINGAR FÖR DEN FINANSPOLITISKA HÅLLBARHETEN TILL FÖLJD AV EN ÅLDRADE BEFOLKNING

Rådet (ekonomiska och finansiella frågor)

1. FRAMHÅLLER att en åldrande befolkning innebär en stor utmaning för de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet, som förvärras av att de offentliga skulderna ökat kraftigt till följd av covid-19-pandemin; skulderna förväntas ligga kvar på en hög nivå ett tag framöver, samtidigt som stor osäkerhet råder i nuläget; UNDERSTRYKER att det är särskilt viktigt att se till att finanspolitiken tar hänsyn till riskerna för den finanspolitiska hållbarheten och hur långt återhämtningen har kommit; SAMTYCKER TILL att fram till dess att hälsokrisen är över och återhämtningen definitivt har kommit igång är det fortfarande nödvändigt att skydda vår ekonomi genom att införa den finanspolitiska stödnivå som krävs; Stöd till ekonomisk verksamhet och lindring av märkningseffekter genom punktliga, tillfälliga och riktade åtgärder är avgörande för finanspolitisk hållbarhet på längre sikt, och ett för tidigt tillbakadragande av det finanspolitiska stödet bör undvikas; BEKRÄFTAR vikten av ambitiösa reformer och produktiva investeringar för att stödja potentiell tillväxt samt vikten av att fullt ut utnyttja de möjligheter som erbjuds genom faciliteten för återhämtning och resiliens och de övriga komponenterna i Next Generation EU,
2. STÄLLER SIG BAKOM 2021 års åldranderapport med ekonomiska och budgetmässiga beräkningar för EU:s medlemsstater (2019–2070), som utarbetats av kommittén för ekonomisk politik (arbetsgruppen för åldrandefrågor) och kommissionen (GD Ekonomi och finans) på grundval av gemensamt fastställda metoder och antaganden, och i vilken, precis som i tidigare upplagor, beräkningarna omfattar åldersrelaterade offentliga utgifter (pensioner, hälso- och sjukvård, långtidsvård och utbildning),

3. UNDERSTRYKER följande viktiga slutsatser i 2021 års åldranderapport:

- Äldreförsörjningskvoten i EU beräknas öka kraftigt på lång sikt: För närvarande finns det tre personer i arbetsför ålder för varje person över 65 år, men år 2070 kommer det att vara färre än två; Den fortsatta ökningen av den förväntade livslängden kommer framför allt att bidra till att befolkningen ”växer”, samtidigt som födelsetalen kommer att ligga kvar långt under den naturliga återväxtnivån; de beräknade nettomigrationsflödena kommer inte att räcka för att kompensera för den krympande och åldrande befolkningen.
- Den förväntade minskningen av befolkningen i arbetsför ålder innebär att arbetsproduktiviteten på lång sikt blir den enda drivkraften för potentiell BNP-tillväxt; I EU som helhet beräknas den genomsnittliga årliga BNP-tillväxttakten under perioden 2019–2070 ligga kvar relativt stabilt på 1,3 % i referensscenariot, med en förmodad betydande ökning i TFP-tillväxt (total faktorproduktivitet), medan den beräknade genomsnittliga årliga BNP-tillväxttakten i EU i ett scenario med lägre produktivitetsökning skulle vara 1,1 %; samtidigt finns det stora skillnader i tillväxtpotential mellan olika medlemsstater.
- De totala åldersrelaterade offentliga utgifterna kommer enligt prognosen att öka med 1,9 procentenheter av BNP mellan 2019 och 2070 i EU och nå 25,9 % av BNP år 2070, även om det finns stora skillnader mellan olika länder; I ett scenario med lägre produktivitetsökning (scenariot med lägre TFP-tillväxt) skulle de öka med 2,4 procentenheter av BNP mellan 2016 och 2070 och nå 26,4 % av BNP 2070; I ett scenario med icke-demografiska kostnader och andra drivkrafter inom utgifter för hälso- och sjukvård och långtidsvård skulle ökningen uppgå till 4,9 procentenheter av BNP; I euroområdet beräknas de totala åldersrelaterade offentliga utgifterna öka med 1,7 procentenheter av BNP i referensscenariot, med 2,2 procentenheter av BNP i scenariot med lägre TFP-tillväxt, och med upp till 4,4 procentenheter av BNP i scenariot med högre (icke-demografiskt betingade) ökning av utgifterna för hälso- och sjukvård och långtidsvård.

- De offentliga pensionsutgifterna kommer enligt prognosen att öka med 1,1 procentenheter av BNP under perioden fram till och med 2045 och därefter år 1970 ha sjunkit med 1 procentenhet till en nivå som ligger nära utgångspunkten (11,7 % av BNP för EU), men enligt prognosen skulle pensionsutgifterna bli högre i händelse av mer ofördelaktiga demografiska eller makroekonomiska förutsättningar; som ett exempel beräknas ökningen fram till 2045 enligt antagandet om lägre produktivitet (scenariot med lägre TFP-tillväxt) ligga på 1,3 procentenheter av BNP, varvid pensionsutgifterna då i slutändan skulle uppgå till 12,2 % av BNP år 2070; Återigen råder stor variation mellan medlemsstaterna beroende på hur mycket befolkningen åldras och när, vilka BNP-tillväxtutsikterna är, de nationella pensionssystemens särdrag och, framför allt, om framsteg har gjorts med strukturreformer.
- Offentliga utgifter i EU för hälso- och sjukvård och långtidsvård kommer enligt prognosen i referensscenariot år 2070 att ha ökat med 2 procentenheter av BNP till 10,3 % av BNP, främst till följd av utvecklingen på befolkningssidan; Om man beaktar den möjliga framtida händelseutvecklingen i fråga om icke-demografiska kostnadsdrivande faktorer inom utgifter för hälso- och sjukvård och långtidsvård skulle ökningen av vårdrelaterade utgifter enligt prognosen vara betydligt större och uppgå till 4,9 procentenheter av BNP.
- Med tanke på den exceptionella osäkerheten om BNP-tillväxten i covid-19-krisens kölvatten har man tagit fram två kompletterande prognosscenarier; det första utgår från att återhämtningen blir fördröjd under prognosperiodens första år, medan det andra utgår från en långvarig lägre BNP-tillväxt om krisen har en strukturell inverkan, särskilt på arbetskraften.

4. BEKRÄFTAR att medlemsstaterna, för att kunna klara av de utmaningar som lyfts fram i och med prognoserna om åldersrelaterade utgifter, kommer att behöva vidta ytterligare politiska åtgärder för att komma till rätta med landsspecifika frågor; UPPMANAR medlemsstaterna att ta itu med de ekonomiska och budgetmässiga konsekvenserna av en åldrande befolkning genom att öka sysselsättningsgraden och produktiviteten, även genom att ta itu med könsklyftan på arbetsmarknaden och anpassa pensionssystemen och systemen för hälso- och sjukvård och långtidsvård; UPPMANAR medlemsstaterna att genomföra rekommendationerna i den europeiska planeringsterminen avseende de offentliga finansernas hållbarhet, bl.a. inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens,

5. VÄLKOMNAR att pensionsreformerna under det senaste årtiondet har fått ett positivt genomslag i de flesta länder genom sin återhållande verkan på dynamiken i de offentliga utgifterna och genom att bidra till en högre genomsnittlig pensionsålder; BETONAR vikten av en helhetssyn på såväl hållbar ekonomi som tillräckliga pensionssystem, i vilket sammanhang 2021 års kommande rapport om tillräckliga pensioner kompletterar 2021 års åldranderapport; NOTERAR att reformerna i flera länder dock fortfarande är av otillräcklig omfattning för att bromsa ökningen av de offentliga utgifterna, vilka redan ligger på höga nivåer, och hyser oro över att tidigare reformer i vissa fall har blivit bakslag; KONSTATERAR att riskerna för bakslag lämpligen kan minskas när framåtblickande reformer tas fram för att leda nationellt egenansvar; UNDERSTRYKER att medlemsstaterna fortfarande i varierande utsträckning behöver vidta ytterligare åtgärder för att höja den faktiska pensionsåldern, bl.a. genom att undvika förtida utträde från arbetsmarknaden, främja aktivt åldrande, stärka incitamenten att inte utträda från arbetsmarknaden och stärka hållbarhetsaspekterna av pensionssystemet, exempelvis genom att koppla pensionsåldern eller pensionsförmåner till förväntad livslängd, samtidigt som man behöver undvika åtgärder som innebär att redan genomförda reformer som stärker hållbarheten görs om intet,
6. BEKRÄFTAR att det är särskilt viktigt att man uppnår det dubbla målet att säkerställa finanspolitisk hållbarhet och tillgång till högkvalitativ hälso- och sjukvård och långtidsvård för alla, genom att effektiviteten och ändamålsenligheten i hälso- och sjukvårds- och långtidsvårdssystemen förbättras; I detta avseende spelar investeringar i förebyggande vård och primärvård en nyckelroll när det gäller att stärka hälso- och sjukvårdssystemens motståndskraft; FRAMHÅLLER att covid-19-krisen också har belyst vikten av reformer och investeringar i hälso- och sjukvård, bl.a. i syfte att öka krishanteringsförmågan och krisberedskapen,
7. UPPMANAR kommissionen att i sin analys och budgetövervakning ta hänsyn till dessa rön om utmaningar knutna till åldrande, och att beakta följderna härav på alla relevanta områden inom samordningen av den ekonomiska politiken i EU,
8. UPPMANAR kommissionen att senast i början av 2022 göra sin regelbundna ingående bedömning av de offentliga finansernas hållbarhet och då använda sig av dessa omfattande och jämförbara uppdaterade prognoser, varvid kommittén för ekonomisk politik bör rapportera tillbaka till rådet på grundval av bedömningen,

9. FRAMHÅLLER vikten av ett öppet och aktivt informationsutbyte mellan Eurostat och de nationella statistikbyråerna i alla skeden av utarbetandet av befolkningsprognoserna; UPPMANAR Eurostat att prioritera befolkningsprognoser och se till att det finns tillräckliga resurser för detta ändamål och att ytterligare förbättra rapporteringen till kommittén för ekonomisk politik, i syfte att garantera befolkningsprognosernas kvalitet och vederhäftighet, utan att detta på något sätt inverkar på Eurostats och de nationella statistikbyråernas oberoende; UPPMANAR kommittén för ekonomisk politik och kommissionen att på grundval av nya befolkningsprognoser som Eurostat ska tillhandahålla senast i mars 2023, uppdatera sin analys av de ekonomiska och budgetmässiga konsekvenserna av en åldrande befolkning senast sommaren 2024.
-